

FILMHUIS
DEN HAAG

Introductie

Iedere dag zijn er mensen op de vlucht, in verschillende delen van de wereld. Hier in Nederland horen we er dagelijks over op televisie, in de krant en op het internet. Maar wat is eigenlijk een vluchteling? Waaróm vluchten mensen eigenlijk? Is het onze plicht om deze mensen te helpen? Hoe kijk jij hier tegenaan?

In dit programma bekijk je verschillende films met het thema vluchten. Deze drie korte films, met ieder een eigen stijl en genre, vertellen persoonlijke verhalen van mensen die gevlucht zijn.

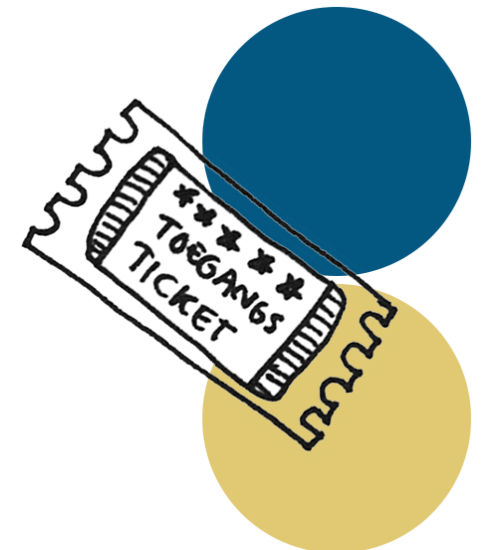
Voor of na de filmvoorstelling ga je met de klas naar het Humanity House. Hier ga je op een bijzondere manier zélf ervaren hoe het is om te moeten vluchten of om te moeten overleven in een ramp- of conflictgebied.

Leerdoelen

- Je leert om je te verplaatsen in de situatie waarin vluchtelingen verkeren en om hier een mening over te vormen.
- Je kunt twee verschillen noemen tussen een documentaire en een speelfilm.
- Je kunt in eigen woorden zeggen wat beeldvorming betekent en welke rol de (sociale) media daarin spelen.
- Je maakt kennis met het VN Kinderrechtenverdrag.

Opdrachten

- Voorbereidende opdrachten: 1 t/m 8
- Verwerkingsopdrachten: 9 t/m 11

Vorbereiding

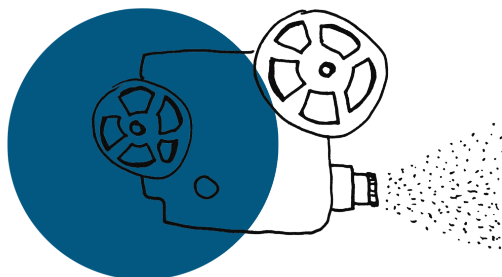
Opdracht 1

Je ziet hier voorbeelden van vluchtende kinderen (en dieren) in films. Vluchten voor iets of iemand kan veel verschillende redenen hebben.

1A. Waar denk jij aan bij het woord 'vluchten'? Kun je verschillende redenen bedenken waarom

mensen op de vlucht slaan? Maak evt. klassikaal een woordweb en bespreek ook waarom juist *déze* woorden bij jullie opkomen.

1B. Heb je wel eens beelden gezien van vluchtelingen? Weet je nog wat je toen zag? Probeer je te herinneren wat er in beeld werd gebracht: bijvoorbeeld kinderen of volwassenen, vrolijke of sombere mensen, mooi weer of regen.

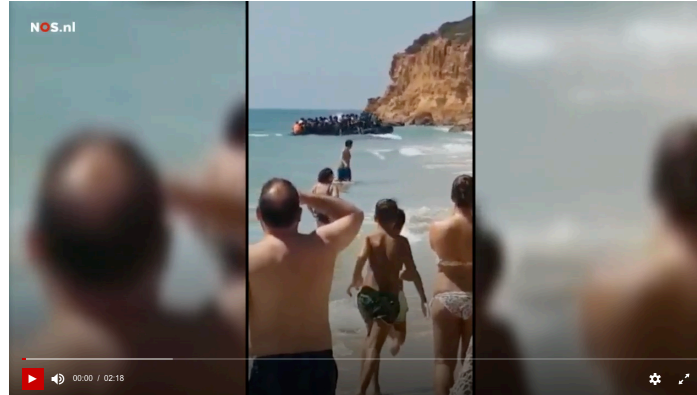

Welke woorden kies je?

Niet alleen beelden, maar ook woorden (taal) hebben veel invloed op hoe wij over bepaalde dingen denken of wat we van bepaalde personen vinden. Woorden hebben een neutrale, een positieve of een negatieve lading. Gek genoeg zijn het juist die negatieve woorden die beter doorwerken in het onderbewuste; die onthoud je dus beter.

Een voorbeeld: de kans is best groot dat je bij het woord 'klimaat' een negatief beeld hebt. Dat komt waarschijnlijk omdat je dit woord vaak in dezelfde zin hoort als bijvoorbeeld 'smeltende poolkappen', 'de plastic soep' of 'uitstervende diersoorten'. Veel minder vaak hoor je over dat wat wél goed gaat met de aarde, toch?

1C. Bekijk de antwoorden van 1A en 1B nog eens en verdeel de antwoorden over 2 categorieën; positieve woorden en negatieve woorden. Je kunt dit bijvoorbeeld doen door positieve woorden te omcirkelen met een groene stift en negatieve woorden te omcirkelen met een rode stift. Zijn er meer positieve of negatieve woorden genoemd? Hoe komt dat denk je?

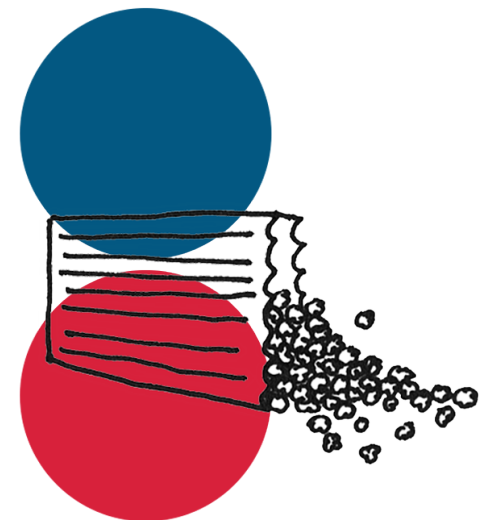

Opdracht 2

Bekijk dit fragment van het Jeugdjournaal.

Besprek met elkaar wat je zag in dit filmpje. Wat is jouw mening over deze situatie? Kun je je voorstellen hoe je zelf zou reageren als je daar met je familie op vakantie was? Waarom dromen de mensen op de boot van een leven in Europa denk je? Hoe vind je dat de mensen in Europa op vluchtelingen zouden moeten reageren?

Let op dat je goed naar elkaar luistert, elkaar uit laat praten en dat je de ander vragen stelt als je iets aan zijn/haar mening niet begrijpt of er meer over wil weten.

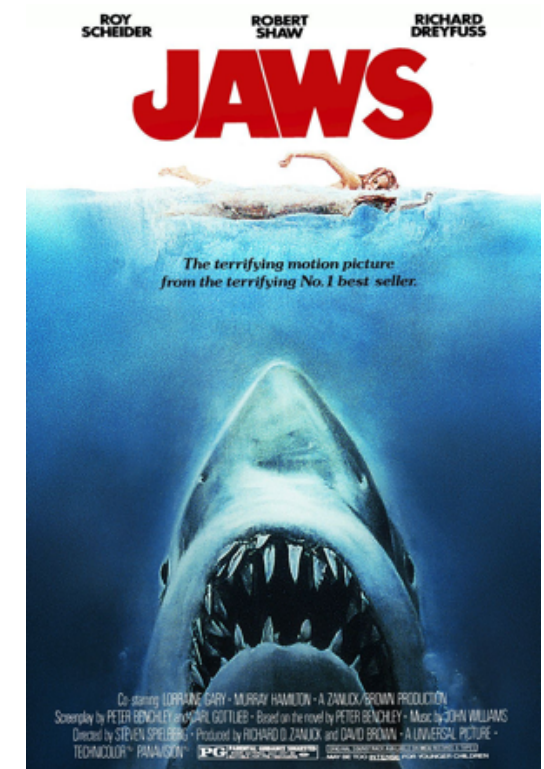
Beeldvorming

Beeldvorming, wat bedoelen we daar eigenlijk mee? We hebben het dan over het beeld dat we hebben gevormd over een onderwerp, een persoon of een groep mensen door informatie die we hebben gekregen via televisie, internet, kranten of andere media. Daarnaast krijg je ook informatie op school, van je ouders, van je vrienden of via de sportvereniging. Alle stukjes informatie die je om je heen ziet, sla je op in je hersenen en vormen bij jou een bepaald beeld over een onderwerp, een persoon of een groep mensen.

Mediaberichten hebben veel invloed door de informatie die wordt gegeven, maar ook door *hoe* die informatie wordt gegeven. Wat is de toon van het bericht? Op welke plek en welk moment is het bericht gemaakt en geplaatst? Welke beelden krijg je te zien? En zijn er ook beelden die misschien juist expres worden weggelaten?

Bekijk [dit filmpje](#), waarin een nieuwsfotograaf uitlegt hoe hij met zijn foto's veel invloed heeft op onze beeldvorming.

Ook speelfilms kunnen een grote invloed hebben op onze beeldvorming. De razend populaire film *Jaws* (geregisseerd door Steven Spielberg) uit 1975 zorgde er bijvoorbeeld voor dat we vandaag de dag nog steeds massaal bang zijn voor de grote witte haai. Niet zo gek, want deze film gaat over een reusachtige haai die langs het strand zwemt en jaagt op zwemmers en badgasten. Een angst die eigenlijk niet terecht is, want het is al lang bekend dat de witte haai helemaal niet actief op mensen jaagt.

Toch zijn veel mensen die deze film in hun jeugd zagen nog steeds bang als ze op zee zijn, of nog gekker, zelfs in het zwembad! Hun beeldvorming over de witte haai is voor altijd bepaald door *Jaws* en de vele andere films over bloeddorstige haaien die dit succes probeerden te evenaren.

Trouwens, als je de film nu ziet denk je waarschijnlijk: 'Wat ziet dat er nep uit', maar in die tijd (bijna 45 jaar geleden) was deze grote mechanische nep-haai van 7 meter voor veel kijkers echt angstaanjagend. Er bestond toen nog niet zoiets als computeranimatie. De grote nep-haai is wereldberoemd geworden en kreeg zelfs een naam: Bruce. Nu snap je ook meteen naar wie de haai in *Finding Nemo* is vernoemd.

Opdracht 3

Kun je zelf een onderwerp bedenken, dat volgens jou vaak onterecht heel positief of juist heel negatief in beeld wordt gebracht? Ga in groepjes aan de slag en zoek hierbij tekst, plaatjes of video's en presenteer dit aan de rest van de klas.

Opdracht 4

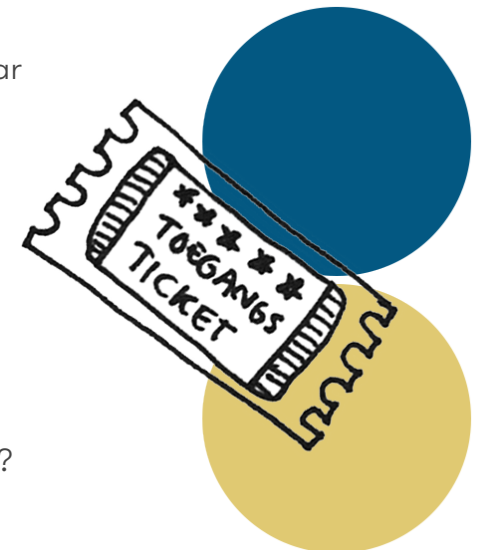
We lezen regelmatig in de krant dat 'we worden overspoeld door een tsunami aan

bootvluchtelingen'. En via televisie of internet ken je vast ook de beelden van de bootjes op zee, vol met doodsbangen mensen die dicht op elkaar gepropt zitten. Onze mening over vluchtelingen wordt gevormd door deze woorden en beelden in de media. Vaak gebruiken Nederlandse journalisten of politici 'watertaal'. Ze kiezen er dus bewust voor om woorden te gebruiken zoals: '**tsunami** aan vluchtelingen', 'vluchtelingen**stroom**', die we moeten '**indammen**' of 'we worden **overspoeld** door migranten'.

4A. Waarom denk je dat journalisten en politici deze woorden gebruiken? Wat vind je van deze woordkeuze en waarom?

Vaak gaat berichtgeving over 'vluchten' over vluchtelingen als één grote groep en horen we maar heel weinig persoonlijke verhalen van mensen die het zelf hebben meegemaakt. Als we vluchtelingen altijd blijven zien als één grote groep en niet als personen met eigen verhalen, dan leidt dat tot 'ontmenselijking'.

4B. Wat wordt hiermee bedoeld? Waarom is het belangrijk om ook stil te blijven staan bij de persoonlijke verhalen van mensen die zijn gevlucht?

Opdracht 5

Hoe kun je er nu zelf voor zorgen dat je met die enorme hoeveelheid informatie toch een goed onderbouwde éigen mening vormt?
Maak het vierde advies in het rijtje hieronder af.

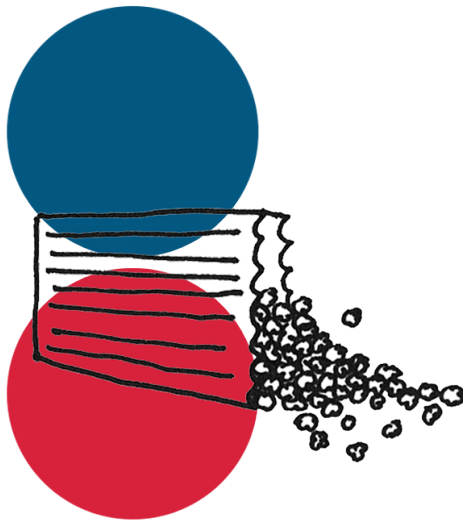
Stel jezelf altijd de volgende vragen wanneer je een bericht in de media ziet of leest:

- Wie biedt deze informatie aan? En waarom?
- Wat is de specifieke boodschap?
- Voor wie is deze boodschap bedoeld?
- Klopt de informatie? Controleer dit altijd door meerdere bronnen te gebruiken, zoals

..... of .....

Film

Je kunt op veel verschillende manieren een film maken. Bijvoorbeeld door iemand (of iets) te filmen die echt bestaat (documentaire). Ook kun je zelf een verhaal verzinnen en acteurs het verhaal laten spelen (speelfilm of fictiefilm). Daarnaast zijn er natuurlijk nog allerlei verschillende 'soorten' films, zoals comedy, drama, actie, of avontuur. Deze 'soorten' noem je genres. Ben je benieuwd naar welke genres er allemaal zijn in films?

Op deze website vind je ze allemaal, met een korte uitleg.

Opdracht 6

6A. Noem 2 verschillen tussen een documentaire en een speelfilm.

6B. Waar of niet waar? 'Een documentaire laat altijd de waarheid zien'.

Opdracht 7

Stel, jij maakt zelf een film over een vluchteling in Nederland. Welk genre zou je dan kiezen en waarom? Kun je voordelen van een documentaire of een speelfilm bedenken als je een verhaal over 'vluchten' wilt vertellen?

Opdracht 8

Je gaat straks in het Filmhuis naar drie verschillende films kijken; documentaires en speelfilms. Let tijdens het kijken niet alleen goed op het verhaal, maar probeer je ook eens in te denken in hoe de film gemaakt is. Welke manieren heeft de filmmaker gekozen om jou het verhaal over de vluchteling te vertellen? Bijvoorbeeld: zijn er grappige scènes in de film, of alleen verdrietige scènes? Is er muziek te horen in de film (wat voor muziek?), of misschien alleen het omgevingsgeluid (zoals:

verkeer, fluitende vogels of mensen op straat]. Is de camera meestal ver weg, of komt de camera juist heel dichtbij het gezicht van de hoofdpersoon zodat we goed kunnen zien hoe hij/zij zich voelt?

Kortom; wat heeft de filmmaker allemaal uit de kast gehaald om jou helemaal mee te nemen in dit persoonlijk verhaal van iemand die is gevlucht?

Verwerking

Opdracht 9

9A. Welk van de 3 films vond je het beste? Waarom? Welk moment uit de film vond je bijvoorbeeld het mooist of het meest belangrijk? Met welke hoofdpersoon kon je makkelijk meeleven, en met wie minder? Wat viel je op aan hoe de film gemaakt is?

9B. Waarom denk je dat de filmmakers de film(s) hebben gemaakt? Wat was de bedoeling van de filmmakers? Vind je dat dat met deze film gelukt is?

9C. Heb je na het zien van de films een ander beeld over vluchten? Kun je uitleggen hoe dat komt?

Opdracht 10

Kies één van de volgende drie opdrachten:

10A. Tekenopdracht

Kies één van de 3 films die je gezien hebt en bedenk een ander einde, door een storyboard te tekenen. Een storyboard is eigenlijk niets anders dan een versie van de film in de vorm van een stripverhaal. (zie plaatje) Dit helpt de filmmakers om van tevoren een goed beeld te krijgen van welke scènes ze allemaal gaan filmen en op welke manier. Hoe zou jij willen dat het afliep? Teken een stripverhaal met 6 plaatjes waarin je jouw einde uitlegt.

10B. Schrijfopdracht

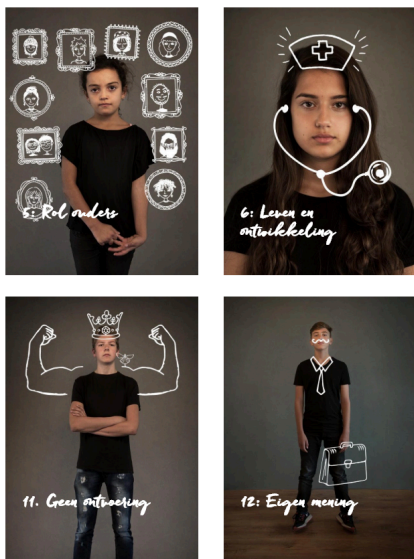
Je hebt één of meer documentaires gezien in het Filmhuis. Als je denkt aan de hoofdpersoon van deze documentaire heb je vast nog allerlei vragen. Wat zou je van hem/haar willen weten, of wat zou je hem/haar willen zeggen? Schrijf een brief aan één van de hoofdpersonen.

10C. Schrijfopdracht

Schrijf een kort verslag over het bezoek aan het Humanity House. Heeft de ervaringsreis jouw beeld over vluchten veranderd? Waarom wel of niet?

Kinderrechten

Voor iedereen die jonger dan 18 jaar is, zijn er kinderrechten. Deze rechten van het kind zijn afspraken over hoe we met kinderen moeten omgaan. De afspraken gaan over je leven thuis en op school. Over wat je ouders voor je moeten doen en waar de overheid voor moet zorgen. Maar ze gaan ook over gevaren waar je tegen beschermd moet worden, zoals mishandeling en oorlog.

Wereldwijd zijn meer dan 68 miljoen mensen op de vlucht voor oorlog, geweld of onderdrukking. Meer dan de helft van hen is nog maar een kind. Dit betekent dat veel van deze kinderen hun hele kindertijd ver van huis doorbrengen, soms zonder ouders, opa's of oma's, broertjes of zusjes. Doordat deze kinderen noodgedwongen moesten vluchten, worden hun kinderrechten geschonden. Ze hebben bijvoorbeeld niet voldoende bescherming en lopen gevaar, ze hebben niet voldoende eten en drinken en kunnen al die tijd vaak niet naar school. Gelukkig zijn er organisaties die deze kinderen proberen te helpen en vechten voor gelijke rechten voor álle kinderen.

Opdracht 11

11A. Kun je drie rechten noemen die jij hebt?

Bekijk [hier](#) alle rechten uit het VN Kinderrechtenverdrag. Kies een van de 3 films die je hebt gezien en beantwoord de volgende vraag:

11B. Heeft de hoofdpersoon ook al deze kinderrechten?

Welke rechten had/heeft de hoofdpersoon in zijn/haar thuisland niet, maar nu in Nederland misschien wel?

11C. Maak een top 5 van de voor jouw meest belangrijke kinderrechten

Bronnen

www.oneworld.nl

www.kinderrechten.nl

www.moviesthatmatter.nl/educatie

www.idfa.nl/educatie

www.moviezone.nl

www.mdra.nl

www.mediawijsheid.nl

www.unhcr.org

www.humanityhouse.org